

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 31 januari 1939 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av lagen den 15 juni 1934 (nr 255) angående anteckning om innehav av fordringshandling på grund varav inteckning beviljats i fast egendom m. m.

Genom en den 3 november 1938 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 8, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

1) L a g

om ändrad lydelse av lagen den 15 juni 1934 (nr 255) angående anteckning om innehav av fordringshandling på grund varav inteckning beviljats i fast egendom m. m.

Härigenom förordnas, att lagen den 15 juni 1934 angående anteckning om innehav av fordringshandling på grund varav inteckning beviljats i fast egendom m. m. skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

Vill någon — — — vederbörlig fastighetsbok.

Uppvisande varom — — — egendomen ligger.

Anmäler den, vilken senast blivit antecknad såsom innehavare av inteckningshandling, hos inskrivningsdomaren uti skriftlig av vittnen styrkt handling, att innehavet upphört, varde förhållandet i inteckningsprotokollet antecknat och i vederbörlig fastighetsbok anmärkt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1939.

2) L a g

angående ändrad lydelse av 9 a § lagen den 14 juni 1907 (nr 36 s. 31) om inteckning i tomträtt och vattenfallsrätt.

Härigenom förordnas, att 9 a § lagen den 14 juni 1907 om inteckning i tomträtt och vattenfallsrätt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

9 a §.

Vill någon att i tomträttsprotokollet skall antecknas att han innehar inteckningshandling, uppvisade handlingen i huvudskrift för inskrivningsdomaren; och göra denne i protokollet anteckning om innehavet.

Uppvisande varom nu är sagt må ock ske inför annan inskrivningsdomare. Denne skall, då sådant sker, i tomträttsprotokollet korteligen anteckna vad inteckningshandlingens innehåller med dag och årtal då den utgavs, av vilken rätt eller inskrivningsdomare inteckning är beviljad eller ansökan om inteckning förklarats vilande, när och under vilken paragraf i protokollet det skedde samt, om inteckning förnyats, nedsatts eller annorledes förändrats, när det ägt rum. Sedan ingive inteckningshavaren för anteckningens verkställande protokollet till inskrivningsdomaren i den ort, där tomten ligger.

Anmäler den, vilken senast blivit antecknad såsom innehavare av inteckningshandling, hos inskrivningsdomaren uti skriftlig av vittnen styrkt handling, att innehavet upphört, varde förhållandet i tomträttsprotokollet antecknat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1939.

3) L a g

angående ändrad lydelse av 17 a § lagen den 10 maj 1901 (nr 26 s. 1)
om inteckning i fartyg.

Härigenom förordnas, att 17 a § lagen den 10 maj 1901 om inteckning i fartyg skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

17 a §.

Vill någon — — — om åtgärden.

Uppvisande varom — — — stycket avses.

Anmäler den, vilken senast blivit antecknad såsom innehavare av inteckningshandling, hos inskrivningsdomaren uti skriftlig av vittnen styrkt handling, att innehavet upphört, varde förhållandet i inteckningsboken antecknat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1939.

4) L a g

om ändrad lydelse av 8 a § förordningen den 13 april 1883 (nr 16 s. 1)
angående förlagsinteckning.

Härigenom förordnas, att 8 a § förordningen den 13 april 1883 angående förlagsinteckning skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

8 a §.

Vill någon — — — om åtgärden.

Uppvisande varom — — — stycket avses.

Anmäler den, vilken senast blivit antecknad såsom innehavare av inteckningshandling, hos inskrivningsdomaren uti skriftlig av vittnen styrkt handling, att innehavet upphört, varde förhållandet i den i 12 § omförmälda bok antecknat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1939.

5) L a g

angående ändrad lydelse av 7 a § lagen den 3 juni 1932 (nr 171) om inteckning i jordbruksinventarier.

Härigenom förordnas, att 7 a § lagen den 3 juni 1932 om inteckning i jordbruksinventarier skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

7 a §.

Vill någon — — — om åtgärden.

Uppvisande varom — — — beviljat inteckningen.

Anmäler den, vilken senast blivit antecknad såsom innehavare av inteckningshandling, hos inskrivningsdomaren uti skriftlig av vittnen styrkt handling, att innehavet upphört, varde förhållandet i den i 12 § omförmälda bok antecknat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1939.

6) L a g

angående ändrad lydelse av 9 § lagen den 3 juni 1932 (nr 170) med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden.

Härigenom förordnas, att 9 § lagen den 3 juni 1932 med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

9 §.

Om inskrivningsdomarens beslut eller annan i inskrivningsärende vidtagen åtgärd utom såvitt angår anmälan om upphört innehav av inteckningshandling meddelas besked genom bevis, som tecknas å den till grund för ansöknings åberopade handlingen. Beviset skall innehålla uppgift å det rum i fastighets-, tomträtts- eller vattenfallsrättsboken, vari inskrivningen verkställts.

Innefattar beslutet — — — för beslutet.
Då lagfart — — — är stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1939.

7) L a g

angående ändrad lydelse av 103 § utsökningslagen.

Härigenom förordnas, att 103 § utsökningslagen skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

103 §.

Kungörelse om — — — sin rätt.

De, vilka hava fordran eller rättighet, som bör vid auktionen iakttagas, skola, såvitt ske kan, om auktionen och det särskilda sammanträdet, där sådant skall hållas, underrättas genom rekommenderade brev, vilka auktionsförrättaren skall avsända senast fyra veckor före auktionen; skolande i breven tillika lämnas uppgift, som i 85 § 2 mom. sägs, angående den fordran, för vars gäldande försäljningen skall äga rum. Underrättelse om auktionen och sammanträdet varde ock, efter ty nyss sagts, borgenären och gäldenären meddelad.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1939.

I fråga om de skäl, som ligga till grund för förslagen, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Enligt lagen den 15 juni 1934 (nr 255) angående anteckning om innehav av fordringshandling på grund varav inteckning beviljats i fast egendom m. m. äger den, som vill att i inteckningsprotokollet skall antecknas att han innehar fordringshandling på grund varav inteckning i fast egendom beviljats eller ansökan därom förklarats vilande, uppvisa handlingen i huvudskrift för inskrivningsdomaren i den ort, där egendomen ligger. Inskrivningsdomaren skall därefter i protokollet göra anteckning om innehavet samt låta ärendet anmärkas i vederbörlig fastighetsbok. Uppvisande varom nu är sagt må ock i viss angiven ordning ske inför annan inskrivningsdomare.

Motsvarande bestämmelser angående uppvisande av inteckningshandling hava meddelats i 9 a § lagen den 14 juni 1907 om inteckning i tomträtt och vattenfallsrätt, 17 a § lagen den 10 maj 1901 om inteckning i fartyg, 8 a § förordningen den 13 april 1883 angående förlagsinteckning och 7 a § lagen den 8 juni 1932 om inteckning i jordbruksinventarier.

Ifrågavarande lagstiftning, som tillkommit i samband med inteckningsförnyelsernas avskaffande, har främst till ändamål att bereda intecknings-

havare trygghet mot risken att inteckningshandlingen utan hans vetskap dödas jämlikt lagen den 8 april 1927 om dödande av förkommen handling.

§ 4 § sistnämnda lag har i anledning därav upptagits en bestämmelse av innehåll att vid ansökan om dödande av inteckningshandling sökanden har att, där så kan ske, underrätta den som senast blivit antecknad såsom innehavare av handlingen. Anteckning om innehav av inteckningshandling avsåg emellertid att tjäna jämväl andra syften än det som, enligt vad nu nämnts, närmast föranlett institutets inrättande. Med anmälningsförfarandet åsyftades sålunda därjämte att vinna ökad säkerhet för att inteckningshavare hölles underkunnig om andra åtgärder, som kunde inverka på hans rätt, såsom exekutiv auktion å den intecknade egendomen, inlösen av mark enligt ensittarlagen och fördelning av expropriationsersättning. Detta syfte ansågs kunna förverkligas genom att inteckningshavares namn och adress antecknades i det gravationsbevis, som rekvireras till ledning för den ifrågakvarande åtgärden, varigenom det i 103 § utsökningslagen stadgade underrättelseförfarandet underlättades och gjordes mera effektivt. Bestämmelser härom hava meddelats i kungörelser den 9 november 1934 (nr 533 och 535—537).

Sedan styrelsen för svenska bankföreningen i cirkulär till affärsbankerna framställt den anmärkningen, att en innehavsanteckning som en gång gjorts icke kunde återkallas, har styrelsen för föreningen Sveriges häradshövdingar i skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 december 1936 framhållit, att det syntes önskvärt att genom uttrycklig bestämmelse i lag fastsloges, att anmälan finge göras rörande upphört innehav av fordringshandling till säkerhet för vilken inteckning vore gällande. De nu framlagda förslagen hava föranletts av vad sålunda förekommit.

Förslagen innebära i huvudsak följande.

Den som senast blivit antecknad såsom innehavare av en inteckningshandling äger hos inskrivningsdomaren anmäla att innehavet upphört. Till förebyggande av att dylik anmälan göres av obehörig person i bedrägligt syfte föreskrives, att anmälan skall ske genom skriftlig av vittnen styrkt handling. Avser anmälan inteckning i fast egendom, skall anteckning om att innehavet upphört göras i inteckningsprotokollet och i vederbörlig fastighetsbok. Likartade regler givas beträffande inteckning i tomträtt och vattenfallsrätt, inteckning i fartyg, förlagsinteckning och inteckning i jordbruksinventarier. Att åteckna anmälningshandlingen bevis om den verkställda anteckningen har icke ansetts erforderligt. Vad angår inteckning i fast egendom, tomträtt och vattenfallsrätt innebär detta en avvikelse från den i 9 § lagen den 3 juni 1932 med särskilda bestämmelser om handläggning av inskrivningsärenden givna regeln, att i inskrivningsärende bevis om meddelat beslut eller vidtagen åtgärd skall åtecknas den till grund för ansökningen åberopade handlingen. Det föreslås en härav betingad jämkning i nyssnämnda paragraf. Beträffande första och andra stycket i 9 a § lagen den 14 juni 1907 om inteckning i tomträtt och vattenfallsrätt har vidtagits en mindre jämkning av redaktionell natur. Vidare har föreslagits viss änd-

ring i 103 § utsökningslagen, innebärande att där omförmälda kallelsebrev skola översändas i rekommenderade försändelser.

Utskottet. Utskottet har vid granskning av de framlagda lagförslagen icke funnit anledning till erinran mot desamma och får alltså hemställa,

att förevarande proposition måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 31 januari 1939.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter, Karl Emil Johanson, Wagnsson, Branting, Ewerlöf, Gärde, Karl Johan Olsson* och *Verner Andersson*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist, Olsson* i Mellerud, *Berg* och *Larsson* i Hede, fru *Gustafson* samt herrar *Hansson* i Vännäsby, *Gustafsson* i Lekåsa och *Björling*.
